

Bevezetés a bibliai bölcsességi irodalomba.

V.rész: A Prédikátor könyve

I. Bevezetés

- A. A könyv címe cím: az 1,1-ben olvasható
 1. A héber írásokban: “koheleth” “a tanító”
 2. A Szeptuagintában (LXX) “ekklésziasztész” “az aki összehívja a gyülekezetet”
- B. Az író Salamon király
 1. 1,1, 16;
 2. 2,4-6, 7
- C. A könyv írásának időpontja: Kr.e. 935
- D. Összefoglalás
 1. A könyv cím: Mi az élet értelme Isten népe számára?
 2. A könyv összefoglalása: Az élet dolgai mind hiábavalók önmagukban, nem adnak megelégedettséget. A megelégedettség forrása az Istennel való kapcsolat, Isten ajándékai élvezése pedig ajándék az emberek örömére.
- E. Legfontosabb bibliaversek
 1. 1,2 *Igen nagy hiábavalóság - mondja a Prédikátor -, igen nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!*
 2. 1,18 *Mert ahol sok a bölcsesség, sok a bosszúság is; és aki gyarapítja az ismeretet, gyarapítja a szenvedést is*
 3. 2,11 *De amikor szemügyre vettem minden művemet, amit kezemmel alkottam, és fáradozásomat, ahogyan fáradozva dolgoztam, kitűnt, hogy mindaz hiábavalóság és hasztalan erőlködés; nincs semmi haszna a nap alatt.*
 4. 12,1 *Gondolj Teremtődre ifjúságod idején, míg el nem jönnek a rossz napok, és el nem érkeznek azok az évek, melyekről ezt mondod: nem szeretem őket!*
 5. 12,13 *Mindezt hallva a végső tanulság ez: Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez minden embernek kötelessége!*

II. A könyv tartalma

- A. Hiábavaló dolgok “minden hiábavalóság). *Ne felejtsük el, az a valaki teszi e megállapításokat, aki a világtörténelem minden tekintetben “leg-” személyisége volt.*
 1. Munka és fáradozás (1,14; 2,11, 17; 4,4, 7-8)
 2. Bölcsesség (2,15)
 3. Igazság (8,14)
 4. Gazdagság (2,26;5,10; 6,2)
 5. Hírnév (4,16)
 6. Élvezetek (2,1-2)
 7. Az ifjúság és vígalom (11,10)
 8. Az élet (6,12; 7,15; 9,9)
 9. A halál utáni létezés (11,8)
- B. Isten ajándékainak felismerése és élvezete
 1. 2,24-26 *Nincs hát jobb dolog, mint ha az ember eszik, iszik, és jól él fáradságos munkájából. De beláttam, hogy Isten kezéből jön ez is. Mert ugyan ki ehetik, és ki lehet vígan nála nélkül? Mert annak az embernek, akit Ő jónak talál, bölcsességet, tudást és örömet ad. A bűnöst pedig azzal veri meg, hogy gyűjtsön és halmozzon, azután annak hagyja, akit Isten jónak talál. Ez is hiábavalóság és hasztalan erőlködés.*
 2. 5,18-19 *Ha pedig Isten valakinek gazdagságot és kincseket is adott, és megengedte neki, hogy azt élvezze, kivegye belőle a részét, és örüljön fáradozása eredményének: ez Isten ajándéka. Az ilyen nem sokat gondol élete múlásával, mert Isten megengedi, hogy szívből örvendezzen.*

3. 8,15-17 *Ezért az örömet dicsérem, mert nincs jobb dolog az ember számára a nap alatt, mint ha eszik, iszik, és örül, és ez kíséri munkáját egész életén át, amelyet Isten adott neki a nap alatt. Azután arra irányítottam figyelmemet, hogy megismerjem a bölcsességet, szemügyre véve azokat a foglalkozásokat, amelyeket úgy úz nek a földön, hogy az embereknek sem éjjel, sem nappal nem szállhat álom a szemére. Úgy láttam, hogy az ember nem képes kiismerni Isten sokféle tettét, azokat a tetteket, amik a nap alatt történnek. Az ember ugyan fáradozik azon, hogy kikutassa, mégsem tudja kiismerni. Még ha azt mondja is a bölcs, hogy már tudja, akkor sem képes kiismerni.*
4. 11,7-10 *Édes a világosság, és jó látni szemünkkel a napot. Azért ha sok évig élhet az ember, örüljön mindig, de gondoljon arra, hogy sok sötét napja is lesz, és ami következik, az mind hiábavalóság! Örvendezz, ifjú, míg fiatal vagy, légy jókedvű ifjúságod idején, és élj szíved vágya szerint, ahogy jónak látod! De tudd meg, hogy mindezekért Isten megítél téged! Távolítsd el szívedből a bosszúságot, és tartsd távol magadtól a rosszat, mert az ifjúkor és a fiatalság mulandó!*

C. A könyv tanítása Isten tulajdonságairól és tetteiről

1. Gondviselő. *Nincs hát jobb dolog, mint ha az ember eszik, iszik, és jól él fáradságos munkájából. De beláttam, hogy Isten kezéből jön ez is. 2,24*
2. Szuverén *Mert annak az embernek, akit Ő jónak talál, bölcsességet, tudást és örömet ad. A bűnöst pedig azzal veri meg, hogy gyűjtsön és halmozzon, azután annak hagyja, akit Isten jónak talál.*
3. Teremtő. *Szépen megalkotott mindent a maga idejében, az örökkévalóságot is az emberi értelem elé tárta, de az ember mégsem tudja felfogni Isten alkotásait elejétől végig, amelyeket megalkotott. 3,11*
4. Változatlan, Örökkévaló *Rájöttem, hogy mindaz, amit Isten tesz, örökké megmarad; nincs ahhoz hozzátenni való, és nincs belőle elvenni való. Azért rendezte Isten így, hogy féljék őt. 3,14*
5. Igaz bíró *De arra gondoltam, hogy az igazat is, a bűnöst is megítéli az Isten, mert minden dolognak eljön az ideje, és ő ügyel minden cselekedetre. 3,17*
6. Természetfeletti *Ne beszélj elhamarkodottan, ne hirtelenkedd el az Isten előtt kimondott szavadat, mert Isten a mennyben van, te pedig a földön, ezért kevés beszédű légy! 5,1*
7. Felsőbbrendű *Figyeld meg Isten alkotásait, ki tudná kiegyenesíteni, amit ő görbévé tett? 7,13*
8. Kikutathatatlan *Ahogy nem ismered a szél útját, vagy a csontok formálódását a terhes asszony méhében, éppúgy nem ismered Isten munkáját, aki mindent alkotott. 11,5*

D. Az ember kapcsolata Istennel

1. Istenfélelem *De én mégis tudom, hogy az istenfélőknek lesz jó dolguk, mert Őt félik. A bűnösnek azonban nem lesz jó dolga, és élete nem nyúlik hosszúra, mint az árnyék, mivel nem féli az Istent. 8,12-13*
2. Hálaadás *Ezért az örömet dicsérem, mert nincs jobb dolog az ember számára a nap alatt, mint ha eszik, iszik, és örül, és ez kíséri munkáját egész életén át, amelyet Isten adott neki a nap alatt. 8,15*
3. Alázat *Úgy láttam, hogy az ember nem képes kiismerni Isten sokféle tettét, azokat a tetteket, amik a nap alatt történnek. Az ember ugyan fáradozik azon, hogy kikutassa, mégsem tudja kiismerni. Még ha azt mondja is a bölcs, hogy már tudja, akkor sem képes kiismerni. 8,17*
4. Isten akarata a megelégedettség - légy megelégedett!
 - a) *Azért edd csak örömmel kenyeredet, és idd jókedvvel borodat, mert mindig az volt Isten jóakarata, hogy ezt tedd! 9,7*

b) *Élvezd az életet feleségeddel együtt, akit szeretsz, mulandó életed minden napján, amelyet Isten adott neked a nap alatt; mulandó életed minden napján, mert ez jutott neked az életben, és munkád révén, amit fáradsággal végzel a nap alatt. 9,9*

5. Engedelmesség, felelősségteljes életvezetés *Mindezt hallva a végső tanulság ez, Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez minden embernek kötelessége! 12,13*
6. Örökkévalóságunk *A por visszatér a földre, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta. 12,7*

E. Krisztusra utaló gondolatok a könyvben¹

1. Isten megítéli az igazakat és a bűnösöket (3,17), csak az igaz, akik Krisztusban van (2Kor 5,21)
2. Isten az emberek szívébe helyezte az örökkévalóság iránti vágyakozást (3,11), az örök élet Krisztusban van (János 3,16)
3. A könyv emlékezteti olvasóit arra, hogy a gazdagság hajhászása hiábavalóság (5,10), de még ha el is érnék e célt, mit használna Krisztus nélkül? (Márk 8, 36)

¹ Forrás: The Book of Ecclesiastes [a Prédikátor könyve] <http://www.gotquestions.org/Book-of-Ecclesiastes.html>